

Meclis 1941 Varidat Bütçesini ittifakla Kabul Etti

941 varidat bütçesinin müzakeresi bugün başlıyor

Millî tehlike hali

Birleşik Devletler Şefi Amerika milletini «taarruzu defetmek için bütün kuvvetlerini müdafaa mevkilerinde tahşit etmeye» davet ediyor.

Yazan: Prof. Şükrü Baban

Mister Ruzvelt, hayli zamandır beklenen ve bir aralık rahatsızlığı ve daha sonra Hoover'in nutku dolayısıyla geciktirdiği anlaşılan nutkunu bir ocak müsahabesi halinde radyoda söyledi.

Birleşik Devletler Şefi Amerika milletini «taarruzu defetmek için bütün kuvvetlerini müdafaa mevkilerinde tahşit etmeye» davet ediyor. Konuşmanın ruhu denebilir ki Amerikalıların nazizm tehlikesine karşı uyanık bulunmaya ve bu tehlikenin ciddiyet ve hakikiliğine inandırılmaya matuftur. Beklenen kat'i kararı vermekte yine biraz tereddüt gösterdiği muhakkaktır. Tehalükle beklenen «kafilo sisteminin harp gemileriyle refakati» noktasında çok vâzih olmak istemiyen Cümhurbaşkanı demistir ki:

«Büyük Britanya ve nazizme karşı mukavemet eden diğer milletlere yardım edeceğiz. Kendilerine gönderdiğimiz mühimmatın teslimini emniyet altına alıyoruz. Amerika demokrasilerine verdiği sözü tutacaktır.» Maamafih şunu da ilâve etmeyi ihmal etmemektedir:

«Biz Amerika'da Amerikan menfaatlerinin ne vakit ve nerede tehdit altına düştüğünü karar altına almak hususunda tamamen serbestiz.»

Diğer taraftan hükümet ordu kuvvetlerini askeri ve sevkuleyiş mevkilerde tahşit etmektedir. Taarruzu defetmek için bu kuvvetleri kullanmakta tereddüt etmeyecektir.

Devlet Şefi ayrıca şu sözleri ilâve etmiştir:

«Millet bütün vatandaşların ve bütün grupların hiçbir hoşgâmlık hissine kapılmadan rollerinin hepsini ifa etmelerine intizar edecektir.»

Son cümlesi de şu olmuştur: «Allahın inayetine güvenerek bütün mevcudiyetimizi, hayatımızı, istikbalimize ve mukaddes şerefimize bağlıyoruz.»

Görülüyor ki hitabe hep müdafaa, taarruzu karşı durmaktan bahsetmektedir. Bütün Avrupalı istilâ eden Hitlerin Amerikayı da istilâya çalışacağı hakkında umumî efkâr ikna edilmek istenilmektedir. Bu kadar ihtiyatlı bir lisan kullanmanın saikleri meçhul değildir. Bu bapta dış ve içten yapılan birçok tazyikler ve uyandırılan cereyanlar vardır. Haric bakımından Japonyanın durumu ve Matsukokanın şu açık, tevile hiç müsait olmıyan son ifadesi vardır:

«Birleşik Devletler harbe iştirak etmek mevkiinde olurlarsa Japon şeref ve sadakati bu memleketi Almanya ve İtalya safında harbe girmeye mecbur kılacaktır. Amerika refakat gemileri veya kafilâ mehafızları Alman denizaltıları veyr tayyareleriyle hali müsaara bu lunursa Üçüzlü Pakt kendiliğinden ve otomatik olarak harekete geçecektir.»

Alman Devlet Reisi Hitler evvelce, Amiral (Reader) de üç gün evvel nakliyata refakat edecek helikopteri batıraraklarını açıkça söylemişlerdir. Binaenaleyh kafilâ sisteminin hemen tatbik etmek harbid müdahale etmek demek olacaktır. Halbuki eski Cümhurbaşkanı Mis-

Vergi zamları

Fuat Ağralı, Raif Karadeniz, İsmet Eker ve Hüsnü Kitapçının iza-hatından sonra aynen kabul edildi

Başvekilimiz Refik Saydam Meclis kürsüsünde

Ankara, 29 (İkdâm muhabirinden telefonla) — Millî müdafaa ait bütçelerin kabulü ile masraf bütçelerinin müzakeratı bugün tamamlanmış olduğundan varidat bütçesinin müzakeresine geçilmiştir. Bu münasebetle söz alan Maliye Vekili Fuat Ağralı, ruzname-de bulunan ve bazı vergi ve resim-

lerde yapılacak zamlara ait kanun lâiyhasının varidat bütçesinden evvel tercihan ve müstacelen müzakeresini istemiş ve bu talep tasvip olunmuştur.

Bu kanun lâiyhası üzerinde söz alan Abdürrahman Naci Demirağ (Sivas) halen 40 kuruş olan koyun (Devamı 4 üncü sayfada)

Üniversite Heyeti Ankarada

Ankara, 29 (Telefonla) — Bugün Rektör Cemil Bilselin riyaaseti altında geyrimize gelen Üniversite heyeti öğleden evvel Maarif Vekili Parti Genel Sekreteri tarafından kabul edilmişlerdir. Öğleden sonra Meclis müzakerelerini takip den heyeti Meclis Reisi ve

Başvekil kabul etmiştir. Meclis Reisi heyetin gitmekte olduğu Diyarbakır mıntakası hakkında kıymetli malûmat vermiş, Başvekil de Rektöre Üniversite haftası için kıymetli direktiflerde bulunmuştur.

Almanların Ruzvelte cevabı

Alman noktai-nazarı Raederin nutkile bildirildi

Garp yarı kürresinin Almanya yüzünden tehlikeye maruz olduğu esassızmış

Tokyoda mühim bir toplantı

Berlin 29 (A.A.) — Yarı resmi bir kaynaktan bildiriliyor:

Ruzveltin nutku hakkında, dün akşam Berlin siyasi mahfillerinde şu mütealede bulunuluyordu: Bu nutkun da şümülü Ruzveltin harp ten önce ve harp esnasında söylediği diğer nutukların aynıdır. Ve yeni hiçbir delili ihtiva etmemek-

Alman Başamirali Reader

İngiliz - İspanyol münasebetleri

İspanya vaziyetini tahrike lüzum gördü

GİRİTTE

Son vaziyet

İngiliz kıtaları çekildi

İtalyan kıtaları da Giride çıktı

Sudanın şarkında şiddetli muharebeler devam ediyor

Kahire, 29 (A.A.) — İngiliz tebliği:

Giritte, yeniden ağır surette takviye edilmiş olan Alman kuvvetlerinin yeni hücumları karşısında, kıtalarımız, Suda koyunun şarkındaki mevziler üzerine geri çekilmişlerdir. Pike bombardımanları, yeniden, geniş bir mikyasta devam etmiştir. Dün, göğüs göğüse yapılan çarpışmalarda, düşman ve kıtalarımız, her ikisi de ağır zayıyata uğramıştır.

(Devamı 4 üncü sayfada)

Millî Şef

Arjantin Cümhurreisi-le Erdün Emirini tebrik ettiler

Ankara, 29 (A.A.) — Arjantin'in 25 Mayıs millî bayramı münasebetiyle Reiscümhur İsmet İnönü ve Arjantin Reiscümhuru Roberto M. Ortiz arasında tebrik ve teşekkür telgrafları teati olunmuştur.

Ankara, 29 (A.A.) — 25 Mayıs müsadif Şarki Erdün'ün millî bayramı münasebetiyle Reiscümhur İsmet İnönü Emir Abdullah'a tebriklerini telgrafla bildirmiş, ve Emir de bilmukabele teşekkürlerini telgrafla arz etmiştir.

İngilizler Irakta Hanmiktayı aldı

Kahire 29 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri tebliği, Irakta Fallujah ile Bağdad arasında yarı yolda Hanmiktâ'nın İngilizler tarafından zaptedilmiş olduğunu bildir-mektedir.

Ruzveltin yeni beyanatı

Reis bitaraflık kanununun ilgasını istemiyor

Ruzveltin nutku Demokrat memleketlerde çok müsait akisler uyandırdı

Nutuktan sonra yapılan mülâkat

Vaşington 29 (A.A.) — (Röyter) Ruzvelt, bilhassa nutkunun bazı noktalarını aydınlatmak için topladığı gazeteciler konferansında, bitaraflık kanununun ilgasını talep etmek niyetinde olmadığını ve bu kanununun tadiilini derpiş eylemediğini sarih surette tebarüz ettirmiştir.

Ruzvelt bundan başka, «hudut-

Dün Millî Müdafaa Bütçesi Müzakere ve Kabul Edildi Meclisin Orduya Şükranı

Millî Müdafaa Vekili Dedi ki:

Cumhuriyet Ordusu, vatanın müdafaası işini, gösterdiğiniz itimada lâıyk surette yapacaktır

Ankara, 29 (İkdâm muhabirinden Telefonla):

Büyük Millet Meclisi bugün Şemsettin Günaltay'ın başkanlığında toplanmış ve celsenin açılışını müteakip millî müdafaa vekâleti kara, deniz ve hava bütçelerinin müzakeresine geçilmiştir. Bu münasebetle söz alan Doktor Muhtar Berker İçel demiştir ki:

«Arkadaşlar, Millî Müdafaa bütçemizin müzakeresine başlamak üzere bulunuyoruz. Meclisinizin senelerden beri teessüs etmiş olan ananasi, bütçe encüminde esaslı surette teltik edilmekte olan bu bütçeyi münakaşasız kabul etmektedir. Bu millî müdafaa karşı duyduğumuz itimat ve muhabbetin büyük bir delili, samimî ve içten bir tezahürdür. Biz ona bugün verdiğimizden daha fazlasını çok daha fazlasını, her şeyimizi vermeye amadeyiz. O ordu ki bugün yükses bir şeref duyusile kahramanlık âbidesi halinde vatan sınırlarını, vatan topraklarını beklemektedir. Tarihimizin her safhasını şerefle, şanlı, zaferle doldurmuş olan Türk

Saffet Arkan

ordusunu bugün de, yarın da âziz vatanımızı ve herşeyin üstünde tuttuğumuz millî istiklâlimizi eksiye nazaran daha büyük bir inanışla müdafaa edeceğine asla şüphemiz yoktur. O Türk ordusu ki millî şerefini millî istiklâlin, millî namusun koruyucusu olduğu kadar bu vatanın sulh ve emniyetinin de en büyük teminatıdır.

Arkadaşlar sözlerini hülâsa ederek diyeceğim ki, bütün Türk milletinin onun mümessili olan büyük meclisin yükses itimadına ve büyük muhabbetine mazhar olan ve ona lâıyk olduğunu her suretle isbat etmiş olan bu âsil ve şerefli varlığı bu kürsüden hepimiz adına hürmede, muhabette ve büyük bir heyecanla selâmlarım. «Alkslar»

İçel mebusunu takiben kürsüye gelen Orgeneral İzzettin Çalışlar «Muğla» ordumuzun geçirdiği tekâmül safhalarına işaret eylemiş ve bazı mütealealarla temennilerde bulunmuştur.

(Devamı 4 üncü sayfada)

EDENİN NUTKU

Avrupanın tanzimi plânı hazırlandı

Yeni Avrupada

Almanya kendi rolünü alacak. Fakat...

İngiltere Hariciye Nazırı Eden

Londra 29 (A.A.) — Hariciye nazırı Eden, bugün Londrada Mansion House'da bir nutuk söylemiş ve ezümle demiştir ki: Nazi, kendisine karşı mitsli görülmemiş kudret ve büyüklükte bir kin seli hazırlamaktadır ve baraj kırıldığı zaman bu sel, Hitleri ve avenesini, Quisling'leri ve daha bir çok şeyleri süpürüp götüren hesap görme, geniş ve çok şiddetli olacaktır.

RUZVELTİN NUTKU

Eden, Amerika Birleşik Devletlerinden şöyle bahsetmiştir:

Ruzvelt, dünyadaki hür milletlere yol göstermiş ve büyük bir devlet adamına yaraşır imanî bir

Fransızlar

Fasın büyük bir kısmını ispanyaya veriyor

Müzakereler nihayetleniyor

Londra, 29 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesinin Fas'daki muhabiri yazıyor:

Fransa ile İspanya arasında Fransız Fasının büyük bir kısmının İspanyollara terkî hakkındaki müzakereler cereyan etmektedir.

İspanyollar 1912 tarihli İspanyol - Fransız muhadesini daima teessüfle karşılamışlardır. Bu muahede ile İspanyollar istedikleri mıntakadan çok daha az geniş bir

(Devamı 4 üncü sayfada)

İngiliz tayyareleri

Tunus'ta S-faks limanını bomba ladılar

Bir gemi yakıldı

Londra, 29 (A.A.) — İngiliz Hava kuvvetlerinin 28 Mayısta S-faks limanına hücum ettiği ve limanda bir gemide yangın çıkarmış olduğu, bu akşam Londrada selâhiyyetlar mahfillerde teyid edilmektedir. Maamafih, Fransız Rabalais vapuruna isabet vaki olduğu hakkındaki Vichy iddiaları hakkında buradâ hiç bir malûmat yoktur. Yalnız şu cihet tebarüz ettirilmektedir ki hücum esnasında bir İtalyan vapuru bu limana

(Devamı dördüncü sayfada)

Günün Tenkitleri

Rooseveltin nutku

Yazan: Selâmi İzzet SEDES

Bay Roosevelt'in beş ay evvel Kongrede okuduğu mesaj ile, evvelki gün White Hall'de söylediği sözler arasında mühim bir fark yok gibidir. Çünkü kongre mesajı nasıl Mihver devletlerine filen ilânı harp etmesi şeklinde telâkki edildi ise, bugünkü White Hall nutku da aynı şekilde telâkki edilebilir.

Amerika nazizmaya tâbi bir dünya tanımıyor; Amerika millî müdafaa programı tatbik ediyor; Amerika demokrasilere yardım edeceğini söylemiştir, bu sözünü tutacaktır; Amerika için hürriyet, beşer hukukunun her şeyin üstünde olması demektir.

Bu sözleri, Avrupa harbi pat-

başyalıdanberi, Alman kuvvetleri Yunanistan sahillerine inince kadar muhtelif veselerle duya duya bütün dünya ezberledi. Her seferinde Amerikanın sesi merakla beklenildi ve bu ses her duyulduğunda meraklı izale edemedi. Filen ilânı harp telâkkileri suya düştü ve Amerikanın yardımları kadar harp ilânının da pasif olduğu tebeyyün etti.

Yalnız Bay Roosevelt'in bu seferki sözleri arasında artık kimseyi şüpheye bırakmıyacak açık, sarih, düpedüz bir karar var: Amerika bir tecavüz uğradığı takdirde harbe girecektir.

Din tanımayan Nazizmaya karşı dindar Amerikanın cansiparane harbedeceği muhakkaktır. Ancak bir hücum tehlikesi karşısında bulunan Amerikanın bütün hüsnünüyetine rağmen demokrasilere nasıl yardım edeceği meselesi biraz daha müphemleşmiş oluyor. Kendi canı ile

(Devamı 4 üncü sayfada)

Mevlevilik Nedir ?

Celâleddini Rûmî Kimdir ?

Yazan : ZİYA ŞAKİR

— 100 —

Bestekârları meşhul olan (Beste-i kadim)den sonra (Mevlevî musiki)nin ilk malûm eseri olan (Beyâtî) makamından bestelenmiş bir (âyin)e tesadüf ediyoruz. Ve bunun bestekârının, (Yenişehir) köylerinden birinde doğmuş olan (Mustafa Dede) isminde bir zat olduğuna görüyoruz.

(Karahisar) dergâhında (çilesi)-ni çıkaran bu köylü derviş, nihayet o dergâha şeyh oluyor. Fakat kendisi o kadar mütevâzi ve o derecede aşk ve hizmet ehli ki, bütün hayatını dergâhta şeyhine hizmetle geçiriyor. Çömezlik zamanında almış olduğu, (Köpek derviş) unvanını, kudretli bir şaheser olan o meşhur bestenin başına kaydetmeyi şeref addediyor.

(Beste-i kadim)lerden sonra, ilk Mevlevî bestesi olan bu kıymetli san'at bediasının hangi tarihte bestelendiği meşhul ise de, bu büyük ve ilâhi san'atkarın, (1047) tarihinde Konya'ya giderek bir müddet (Çelebi Ebûbekir Efendî'nin) hizmetinde bulunduğu nazarı dikkate alırsa, mezkûr şaheserin de o tarihten ya birkaç sene evvel ve yahut birkaç sene sonra bestelenmiş olduğuna hükmetmek mümkün olabilir.

★

Tarih sırası ile ilerlemeye devam edersek, - şahıs malûm olan - ikinci Mevlevî bestekârı olarak (İtrî)ye tesadüf ediyoruz. Ve bu lâhûtî san'at dehâsı karşısında derin bir hayranlıkla durup eğiliyoruz.

Ecdadı, (Konya) vilâyetinin yaylâlarında yaşayan (Buhurcu) ismindeki halis kanlı Türk aşiretine mensup olan bu eşsiz dâhi, (1050) tarihinde, İstanbul surlarının (Mevlevihane kapısı) civarında (Yaylak) mahallesinde dünyaya geliyor. Asil adı, (Mustafa)dır. Bir rivayete nazaran, ecdadının (Buhurcu) aşiretine mensup olduğu için, diğer rivayete nazaran da, pederinin buhureculukla geçindiği için kendisi de (İtrî) mahlasını kabul ediyor. Fakat ona, (Buhurî zade) dede deniliyor.

[İtrî] gençliğinde her hafta pazartesi ve perşembe günleri, mahallesine yakın olan (Yenikapı Mevlevihanesi)ne devam ediyor. Ve musikiye karşı hissettirdiği şiddetli hevesini, tekkede dinlediği (âyin)lerden aldığı ruhânî neş'e ile tatmine çalışıyor.]

O tarihte Yenikapı Mevlevihanesinin postunda, (Câmi Ahmet Dede) isminde bir zat bulunuyor. Bu aşk ehli zat, parlak ve muhteşem âyinler yapıyor. Bunlar, (İtrî)'nin hassa ve pürheyecan ruhunu cezbediyor. Bu büyük dâhi derhal kararını veriyor. Kalbindeki aşk ve meşk ateşlerini söndürmek için orada sikket alıyor. Artık, o haşmetli musiki âleminin içine giriyor.

Dergâh; o devrin en büyük musiki üstadlarının karargâhı halinde bulunduğu için (İtrî) bunların arasında hiçbir fırsatı kaçırıyor. Bir taraftan (nâz) meşkediyor. Diğer taraftan, - sesi pek güzel olduğu için - mütemadiyen besteler, ilâhîler, âyini şerifler geçiriyor. Ve böylece, musiki semasında, baş döndürücü bir sür'atle yükseliyor, yükseliyor ve yükseliyor. Lâhûtî dehâsını gösteriyor. Üstadlarını geride

SÜNGÜLER PARLADI!

Müellifi: İRFAN DOĞAN

Edebi Roman: 38

Korktuğum ve çekindiğim mevzulara lâkayd kalarak kısaca cevap veriyordum.

Bir aralık yalnızlığımdan bahsetti. Şimdiye kadar ekseri at gezintilerini her yalnız yapmış. sebebi de kendisine refakat edecek bir arkadaş olmayışından imiş. ben bunları hep anıyordum fakat anlamamazlığa geliyordum. Hatta bir aralık bu lâkaydlığımı fazla bulmuş olacaktı ki, biraz asabi sual sormağa başlad:

— Fikirlerimi iyi bulmuyorsunuz galiba Ferid bey?

Kısaca cevap verdim:

— Herkes fikrinde hürdür Yıl-dız hanım... benim de düşüncem

sizinkilerin tamamen aksi. âsude ve yalnız bir hayat benim en büyük gayem... esasen bu maksada buraların seviyorum ya.

O da benim bu kaçamak cevaplarımı anlıyor, fakat beni kendi fikirlerine iştirak ettirmek istiyor. Ruhunu pek beğenmediğim bu kız, oldukça tahsil görmüş ve basının mesleği dolayısıyla de bir çok yerleri gezerek bu tahsili ikmal edebilmiş. derme çatma tecrübeleri mevcud... fakat kullanmasını bilmiyor. Daima hareketini ve düşüncelerini ilk sözünden belli ediyor. Bazen mevzu haricine çıkarak anlatmak istediği şeyi de birbirine karıştırıyor.

Dağarcık

Lâzım olanlar başka

Fakat ya lâzım olmayanlar? Meselâ «samsasyon» kelimesi, at masyona kafiye için, belki günün birinde genç sairlere lâzım olabilir. Onun için samsasyonu, icabında kullanabileceğiz demek!

«Fonksiyon» ile «aksiyon» kelimeleri, zaten Necip Fazıl Kısakürek tarafından kullanılı kullanılı bizim şu eski:

«Oksijenle hidrojen».

«İdrojenle oksijen».

Tekerlemesine döndü, gitti bile!

«İnsiyativ» (deklarasyon) «strateji» gibi kelimeleri ise, şimdi Mevlânâkapıda, Alibey köyünde bile öğrenmiyen ve kullanmıyan kalmadı. Teknisyen, pratisyen, müzisyen gibi kelimeler de çoktan karaya vurdu, nerede ise işporta ve küfelerle pazar yerlerine döküldü.

Hele servis, nötr, ambale, entere, portre, profil kelimeleri çocukların bile ağzında...

Gazetede ki yerim müsait olsa idi bu gibi kelimelerden yüzlerce sıralıyabilirdim.

Bunlardan bir kısmı lâzımsız, onlara pekâlâ, fakat lâzım olmayanlara ne buyuralım ve bunların hangileri lâzım, hangileri değil, bunları kim ayıracak?

Üsküdar'dan mektup gönderen okuyucuma:

«Cumartesiye pazara bağlayan gece» sözünde haklısınız. O, nasılsa öyle yazılmıştır. Söylediğiniz rahmetli üstadın, benim ustam olduğum meselesine gelince, işte onda yanlışlıyorsunuz.

[İtrî] adı, musiki tarihimize, Türklerde (dinî musiki)nin müceddit ve nâzımı olarak geçmiştir.

(Daha var)

Osman Cemal KAYGILI

MAHKEMELERDE ve POLİSTE

Çocuğunu kaçıran kadın on gün hapse mahkûm edildi

Kadın hareketine manî olmak isteyen yeni ortağını da döğmüş.

Eski kocasının evinden çocuğunu kaçıran Şaziye adında bir kadının mahkemesine altıncı asliye ceza da bakılmıştır.

Şaziye kocası Salâhattinden ayrıldıktan sonra mahkemenin kararı ile kocasının kalan çocuğunun hasretine dayanmamış, bir gün yanına akrabasından Aslan ve A. tiyeyi alarak Salâhattinin yeni karısı Ayşe ile oturdukları Nişantaşına gitmiş ve çocuğu almak istemiştir. Ayşe mâni olmak isteyince Şaziye onu dövmüş ve çocuğunu alarak kaçmıştır.

Neticede Salâhattinin mesken masuniyetine taarruzu sabit olan Şaziyenin on gün hapsine ve 750 kuruş para cezasına çarptırılmasına karar verilmiştir.

Kapıp kaçtığı cantadan 36 kuruş çıkmış

Bir müddet evvel Eminönünde tramvay beklemekte olan Nedretin kılığına, kıyafetine bakarak sabıkalılarından Mehmet cantasını kapıp kaçmıştı. Kadının feryadı üzerine Mehmet yetişenler tarafından yakalanmıştır. Mehmet yakalandıktan sonra cantanın içerisinde bulunan içerde yalnız 36 kuruş bulunduğu görüldü. Mehmet yaptığına yapacağına pişman olmuştur.

Dün Sultanahmet Birinci Sulh Ceza mahkemesinde duruşmasına

başlanan Mehmet mahkeme tarafından tevki ettirilmiştir.

Bir çoban arkadaşını odunla yaraladı

Dün Erenköy İstasyonundaki mezbahadan tüccar Mehmedin koyunlarını Üsküdar'a götürmekte olan çoban Kopuk Mehmed, Gaz. hane civarına geldiği zaman arkadaş çoban Şabana tesadüf etmiştir. Bu esnada Kopuk Mehmedle Şaban kavgaya tutuştuğlarından Mehmet bir odunla Şabanı kafasından ağır surette yaralamıştır.

Yaralı Nümüne hastanesine kaldırılmış, suçlu yakalanmıştır. Şaban konuşamayacak derecede ağır yaralıdır.

İsınmak için kanyak çalışmışlar

Sultanahmedde bakkal Arifin dükkânından ısınmak için iki şişe kanyak çalan Faruk ve Rifat adındaki çocuklar kaçarlar bir ta-harri memuru tarafından yakalanmışlardır.

Adliye verilen Faruk ve Rifat Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesi tarafından tevki olundular. Dün kanyak hırsızlarını muhakemesi nihayetlenmiştir. Mahkeme çocukların suçlarını sabı-gördüğünden her ikisinin de altı ay hapislerine karar vermiştir.

Giyinişi de başka bir şekilde... tuvalet yapmak isterken acayib bir şekilde giriyor. Biraz da maymun ihtilâllik var... her gördüğü şeyi üzerinde tatbik etmek istiyor, neticede hiç bir şey elde edemiyor. Sükût ettiğini görünce dayanmadı ve bir şeyler söylemeye başladı:

— Annenizden başka kimsenin yok mu Ferid bey?

— Hemen hemen yok...

— Memnun musunuz bu hayat-tan?..

— Fazlasile..

Birdenbire atından yere atladı ve benim de inmemi teklif etti:

— Dinlenicek biraz Ferid bey..

— Yordundunuz mu?

Dün akşam söylediklerimi hatırlamış olacaktı ki, şiddetle itiraz etti: — Yorulmak olur mu hiç?

Bir an durdu. Sonra gözlerini gözlerine çevirerek masum bir çocuk tavrıyla devam edip, çizme-lerinin burnu ile küçük taşları oynatmaya başladı:

ŞEHİR HABERLERİ

Pamuk ve ipeklilerin kâr nisbetitesbit edildi

Fiat Mürakabe Komisyonu dün hırdavat eşyasının da kâr haddini tesbit etti

Fiyat Mürakabe Komisyonu dün öğleden sonra Mıntaka Tearet Müdürlüğünde toplanarak yerli pamuklu ve ipekli mensucat ile bazı hırdavat eşyasının kâr hadlerini tesbit etmiştir. Yeni fiyatlara göre standardize iplikler için perakende kâr haddi yüzde 15, fantezi iplikler için yüzde 20, pamuklulardan, ham mensucat ve düz mallar yüzde 8, kasarlı düzler yüzde 10, toplu veya ipliği boyalı yüzde 13, merserize yüzde 15, pamuk ipliği düz ve kaba yüzde 8, merserize

ag veya perde iplikleri yüzde 12, makaralar yüzde 8 olarak tesbit edilmiştir.

HIRDAVAT EŞYASI

Kaba âlât ve kaba eşya yüzde 20, inşaat malzemesi yüzde 25, fabrika inşaat malzemesi yüzde 40, el âlâtı yüzde 50, makine motorü ve hususi çelikler yüzde 50, makine aksamı ve spesiyaliteler yüzde 80 olarak tesbit edilmiştir. Yeni fiyatlar yarın gazeteler ile ilân edilecektir.

Umurca fabrika-sı yıkılacak mı?

Belediye selâhiyet aldı, yakında kararını bildirecek

Feriköyünde Umurca çiftliği arazisinde inşa edilmiş olan Umurca fabrikasının hiyni inşasında, ön ve arka sokakları teşkil eden yolları tecavüz edildiği görüldükçe Belediyece mahkemeye müracaat edilmiş ve fabrikanın yıkılmasına karar alınmıştır.

Temyiz Mahkemesi de yollara tecavüz olundığından bu kararı tasdik etmiştir. Ancak, şehirçilik mütehasısı M. Prost buranın imar planını hazırlamıştır. Plâna göre bu yollar ipka veya ilga edildiği takdirde fabrikanın yıkılıp yıkılmaması hakkında Belediyece kat'i karar verilecek sahiplerinden talep olunacaktır.

Sosyete şilebin vapurları Denizyolları hesabına işlemeye başladı

Sosyete Şilebin Bakır, Demir, Krom şileplerinin Devlet Denizyolları tarafından satın alındığını yazmıştık. Sosyete Şilep umumî heyeti yarın Ankara'daki merkezinde toplanarak şirketin feshine karar verecektir. Tasfiye işi kanunî formaliteler dahilinde ikmal edilecektir. Vapurlar Devlet Denizyolları hesabına işlemeye başlamıştır.

Romanyaya külçe demir ihracatı

Rumenlerle yapılan anlaşma hükümlerine göre dün bu memleketle 60 bin liralık külçe demir ihracat edilmiştir. Bu demirler doğrudan doğruya Zonguldak muntakasından Köstenceye gönderilecektir, buna mukabil Romanyadan petrol ve müstekkâtı ithal edilecektir.

Üsküdar köylerine gezi tertip ediliyor

Üsküdar Parti reisi ve Belediye Reis muavini Lütfi Aksoy pazar günleri Üsküdar Halkevi ve Parti âzalarının iştirakile Üsküdar muntakasındaki köylere toplu gezintiler yapılması için bir program tertip etmektedir. Bu gezintilere doktorlar da iştirak edecek ve hasta köylülere meccanen bakılacaktır.

— Hem insân sizin yanınızda nasıl yorulur bilmem ki.

— Benim yanımda olmak yorulmanıza mâni mi?

Hafifçe gülmüşü ve biraz kı-zardı:

— Tabii mâni. bilhassa fikirle-rime uygun bir kimse ile bulunur. sam daima dinç kalırım.

Onun bu sözüne ben de gülüm-semekle mukabele ettim. Fakat Yıldız bunu başka mânâda anladı ve biraz daha açılmağa başladı:

— Alaydık sübaylar içinde si-zin kadar kanı sıcak bir kimseye tesadüf etmedim Ferid bey. Bil-men neden sübayların hemen he-mepi asabi ve biraz da gurur-lu görünüyorlar.

— Yanılıyorsunuz Yıldız hanım. Sübay, zamanına göre hareket et-mesini çok iyi bilen bir hayat ada-mıdır. Meselâ: Sizin asabi dediği-niz o şahıslar icabında çok uysal oldukları gibi, ben de icabında be-ki de hepsinden daha öfkeli bir va-ziyet alabilirim.

— Barometre gibi desun.. bir inip bir çıkıyorsunuz..

— Belki öyle. Maamafih bütün insânlar böyle değil midir? Biz sübayların onlardan bir farkı var-sa, bu hususta daha hassas oluşu-muzdur.

Misallerim hoşuna gidiyordu. İkinci bir ısrar: üzerine yere atla-dım ve devam ettim:

— Babanız asabi değil midir a-caba?..

— Vallahi bilmem. Evde iken pek üşşü görürüm. Arkadaşları i-se, talim zamanında çok titiz ve sert olduğunu söylerler.

— Tabii değil mi ya.. sade talim zamanı demeniz de doğru değil. meselâ: Şu anda ikimizi burada konuşurken görse acaba kızmaz mı dersiniz?..

Biraz evvelki gibi gene hafifçe kızdı ve önüne bakarak cevap verdi:

— Hiç zannetmemi. Hem o bizim beraberce gezinti yaptığımızı bil-miyor mu?..

Romanya naftalinini 160 kuruşa satmak istedi

Mürakabe komisyonu bu satışa müsaade etmedi

Bir firmanın Romanyadan ithal ettiği naftalinleri 160 kuruşa satmak istediği öğrenil-miş ve Fiyat Mürakabe Ko-misyonu kararile bu satışa müsaade edilmemiştir. Halbuki Bulgaristandan yakında 75 ton naftalin gelecektir. Bunların 65-70 kuruşa kadar piyasaya perakende olarak arz edilebile-ceği anlaşılmıştır. Diğer taraf-tan bir firmanın imal ettiği yerli naftalinler de 50 kuruşa satılabilecektir.

Seyyar sucular

Belediye zabıtası talimatnamesine riayet etmiyormuş

Seyyar sucuların ekserisinin za-bitai belediye talimatnamesindeki hükümlere riayet etmedikleri gö-rülerek bu hususta dün kayma-kamlıklara bir emir verilmiştir. Emre göre desti ile veya açık kaplarla su satışı yapmak yasaktır. Diğer taraftan memba suyu diye satılan suların da sık sık nümu-neler alınarak belediye kimyaha-nesine tahlile gönderilecektir.

Eminönü Halkevinin güzel bir teşebbüsü

Eminönü Halkevi yüksek tahsil talebesinin kahvelerden kurtarı-lması için istirahat salonları vüde getirmeye çalışılmaktadır. Ev Re-isi B. Yavuz Abadan bu hususta yeni ders yılı başına kadar icap e-den hazırlıkları yaparak o vakit tatbikata geçilmek üzere çalışmak-tadır.

İki kurs daha açılacak

Gönüllü hastabakıcıları yetiştir-me için açılacak kısa devreli gö-nüllü hastabakıcılar mektebinde mu-allimlik yapmak üzere, tıp fakülte-sinin son sınıf kız talebeleri için Haseki hastanesinde yeniden iki muvakkat kurs daha açılmıştır. Bu kursların birisi çocuk bakımı kur-sudur.

37 Doğumlarının yoklamaları

Beşiktaş Askerlik Şubesinden: 1337 doğumlarla ihtiyat eratın yoklamaya davetleri.

1 — 1337 doğumlardan şimdi-ye kadar ilk yoklamalarını yaptı-rmamış olanlar ile 312 - 332 ihtiyat erlerin 941 yoklamasına gelmemiş olanların Haziran 941 sonuna ka-dar cumartesi gününden maada hergün gubeye müracaat etmeleri.

2 — Mezkûr tarihe kadar yokla-mıya gelmemiş olanlar hakkında 1111 sayılı As. Kanununun hüküm-lerine göre para cezasına çarptırılacakları ilân olunur.

— Biliyor amma, böyle tenha bir yerde başbaşa çekilip konuşacağımızı ümid eder mi acaba?

Biraz kırılır gibi oldu. Cevap vermeden evvel, elindeki kırbaçla yerdeki otlarla oyalanıp ufak bir düşünceye daldı. Sonra sert bir şekilde başını yukarı kaldırarak du-daklarını mânalı bir şekilde büz-meğe başladı.

— Kızarsa eline bir şey geçer mi sanıyorsunuz. Biraz evvel herke-sin fikrinde hür olduğunu söyle-memiş miydiniz?

— Sizin fikriniz ne olabilir Yıl-dız hanım?

— Anlamıyorsunuz öyle mi? Halbuki ben sizi ilk gördüğüm za-man pek hassas bir kimse zannet-miştim.

— Yanılmamışsınız..

— Öyle ise niçin soruyorsunuz?

— Hareketlerinizi biraz aşırı buldum da...

(Daha var)

DIŞ POLİTİKA

Ruzveltin nutku

Yazan: Hâmid Nuri İrmak

Hastanın sıhhatini, derdin veya yarının tamamen iyileşmesine kadar umu-mî bünyesinin mukavemet edip, edemeyeceğini tetkik ile meşgul o-lan mütehasıs doktor, yalnızca ka-naatlerini anlatabilir. O günden, o saatten ileri günlerde vuku muhtemel ânzalar, zuhuru ihtimali olan ihtilâtlar hakkında kat'i hü-kümler veremez.

Devam eden harbi bütün millet-lere ve bilhassa muharip memle-ketlere bulaşmış salgın tarzında bir hastalığa benzetirsek, sirayet sahaları ile ihtilâtları hakkında şim-di mevcut delâile göre kanaatleri-mizi söylemek inkânlarına malik olabiliriz.

Birleşik Amerika Cümhurreisi-nin evvelki nutuklarındaki ifadeler gibi son beyanatındaki cümlelerin mânâları gösteriyor ki, lâfla ve bil-kuvve yardımıyla muharip taraf-ları iltizam, takviye suretile dahi olsa, muharebe şiddetlenecek, sa-haları genişleyecek, Japonyanın mukabele ve müdahale tedbirleri-le ihtilâtlar dahi görülecektir. Fa-kat muhakkak mı, ne zaman? Bel-ki yarın; ihtimal ki yarından da yakın. Muhtemeldir ki çok uzak O halde...?

★

Birleşik Amerika Cümhurreisi-nin fevkalade millî tehlike halini, müsellâh kuvvetlerinin stratejik yerlerinde olup icabında kullanı-lacağı, İngiltereye gönderilen malzemenin emniyet altına alınma-casını, din muharebelerinin usul-lerini tanzir ile Hitlerizmin imha-sı lüzumunu, Mihverlerin deniz-le hâkim olamazlarsa mağlûbî-yetlerinin muhakkak olduğunu son nutkile dahi kanaatleri ve ka-rarları şeklinde ilân etmesi hayre ve harpte salâha, sulha âlâmet de-gildir.

Filhakika Birleşik Amerikadaki 130 milyon halkın düşüncelerinde ve reylerinde harbe bu memleke-tin müdahalesi lehinde ittifadlar, kat'iyetler yoktur. Müdahaleye ta-raftar olan sanayi ve sermaye sa-hipleri arasında dahi birlik mev-cud değildir. Ancak bu vaziyette günün birinde meselâ Atlantik de-nizinde bir Amerika himaye kafi-lesine mensup bir harp sefinesini Almanyanın bir bombardıman tay-yaresinin zedelemesi, bir tahtel-bahir torpilinin batırması, hazır-lanmış harbin ilânına, muhasama-nın başlamasına bir sebep teşkil edebilir. Atlantikten başka Büyük Okyanusta, Hind, Çin, Japon de-nizlerinde dahi müsademelere baş-lanmış görülebilir. Vaziyet bu de-rece nazikleşmiş, vahimleşmiştir.

★

Muharip ve müzahir tarafların psikolojileri ile tuttukları yollar, beyan eyledikleri gayeler aynı za-manda yarımkı veya sulhten son-raki dünya milletlerini kin, hased, hırs, intikam, tegallüp, tefer-rüd hislerinden uzaklaştıracak ma-hiyette bulunmuyor. «Hüküm ga-libindir» esasını ve dünya millet-lerine, kuvvetlerine üstünlük, is-tisrarları tanzim ile en fazla pay almak, netice itibarile silâhlan-mak, durmadan silâhlanmak ga-yeleri, 1919 sulh muahedelerinden evvel ve sonraları olduğu gibi, şimdi dahi şahlanmış haldedir. İh-tisrarlar barometresi hiç eksilmeler göstermiyor, yükseliyor, daima yükseliyor.

Avrupa... Amerika... Sonra da Asyanın ilerlemesi milletleri... Mede-niyetleri, gayeleri, teknikleri yek-diğerini tam harabe haline geti-rinceye kadar çarpışacaklardır. Ya-rihlerde dahi böyle değil mi? Yu-nan medeniyeti, Roma, Hind, Arab vesaire medeniyetlerini tetkik ey-leriz. İnsanlık, her şahadâtı tekâ-mülüne rağmen, müşterek, ihti-raslara hitam veren, keşiflerin sil-lâhlarına değil, saadetine tahsis eden bir ideali, bir hareketi mey-dana getirememiştir, âlimlerinin, fen adamlarının, mucidlerinin, gü-zelcilerinin mesallerini sulhî, salâ-hî, sükûneti, saadeti, huzurunu, refahını temin edecek bir hedefe tevcih etmekten dahi uzakta bu-lunmaktadır.

Hâmid Nuri İrmak

SON HABERLER

Avustralya Başvekilinin mühim beyanatu

Afrikadaki İngiliz kuvvetleri takviye ediliyor

Canberra, 29 (A.A.) — Avustralya Başvekil Menzies dün mebusan meclisinde demiştir ki:

İmparatorluk demokrasi âleminin bütün endüstri kabiliyeti harekete geçecek düşmandan fazla makine yapıldığı zaman harbi kazanacaktır. Bu muazzam iş ancak her türlü şahsî menfaat fikirlerinden vazgeçildiği takdirde başarılabılır. Avustralyanın harbe âlûm-lu olmayan bir şey için sarfedecek tek bir Shilling'i yoktur. Yaşamaklığımız istihale bağıdır. Avustralyanın daha büyük şeyler yapması lâzımdır.

Menzies Avrupa ve orta garba yaptığı seyahatten döndükten sonra şimalî Afrikaya çok mühim takviyeler gönderilmiş olduğunu ve Libya muharebesinin neticesini tam bir itimale beklediğini ve bu sene sonunda imparatorluğun daha kuvvetli olacağını ve Atlantik muharebesini kazanmak üzere bulacağını söylemiş ve nutkunu siyasî birlik lehinde bulunarak bitirmiştir.

İşçi Lideri Curtin, harbi sür'atle kazanmak için her şeyin yapılması lâzımında Avustralyada nokta nazar ihtilâfı olmadığını beyan etmiştir. İçtima perşembeye talik olmuştur. Menzies'in beyanata gizli celsede münakaşa olacaktır.

Japonya vahim bir vaziyetle karşılaşmak üzere imiş

Tokyo, 29 (A.A.) — Harbiye Nazırı General Togo, dün generallerle yaptığı bir toplantıda Japonyanın vahim bir vaziyetle karşılaşmak mecburiyetinde olduğunu söylemiş ve emekli 25 generalden bu vahim vaziyette kendisiyle sıkı işbirliği yapmalarını istemiştir.

General Togo, müteakiben Avrupa ve Çin vaziyeti hakkında izahat vermiştir.

Alman paraşüçülerine yapılan muamele

Berlin, 29 (A.A.) — Yarı resmî bir kaynaktan bildiriliyor:

İyi malûmat alan askerî mahfillerde dün akşam matbuat mümessillerine yapılan beyanata göre, Alman baş kumandanlığı Alman paraşüçülerine bir çok ahvalde hukuku düvele tamamiye muayir muameleler yapılmış olduğunu öğrenmiştir. Meseleye yakında resmen vaziyet alınacaktır. Şimdiki bu hususta henüz tafsilât vermek mümkün değildir.

İngilterede ecnebiler için mecburi iş

Londra, 29 (A.A.) — İngilterede yaşayan ve yaşları erkekler için 16'dan 65'e kadar ve kadınlar için 16'dan 50'ye kadar olan bütün ecnebiler, müttefel devlet veya düşman tabiyetinde olsunlar, Haziran ve Temmuz aylarında kayıtları yapılarak silâh fabrikalarında veya ziraat işlerinde çalıştırılacaklardır.

ASKERİ VAZİYET

Almanları Giritten çıkarmağa artık imkan kalmamış gibidir

Giridden gelen haberler, İngilizlerin vaziyetini pek ziyade zorlaşmış göstermekte - dir. Alman resmî tebliği dün Giridin merkezi olan Hanyia - nın Alman k'at'aları tarafından işgal edildiğini bildirmiştir. İngiliz kaynakları henüz bu haberi teyid etmemişlerse de vaziyetin müşkülâtını ve taşıyıcın ağırlığını saklamamaktadırlar. Bu vaziyette artık Almanları Giritten çıkarmak imkânı kalmamış gibidir. Böylece Giritde devam etmekte olan şiddetli muharebenin Almanlar lehine inkışaf etmekte olduğu anlaşılmaktadır.

Suriyede: Hür Fransız kuvvetlerinin Suriye üzerine harekete geçmek için hazırlan - dıkları muhtelif kaynaklardan bildirilmektedir. Bundan başka Suriyede bulunan Vişi hükû - meti emrindeki bir çok Fransız k'at'alarının Filistin ve Mavera - yi Erdüine geçtikleri bildiril - mektedir. Buna mâni olmadı - ğından dolayı Suriyedeki Fransız k'at'aları kumandanı olan bir general vazifesinden azatılmış ve yerine Vişiden tayyare ile başka bir general gönderilmiş - tir.

HAVA HARBI

Alman tayyareleri Londraya bir akın yaptı

İngiliz tayyareleri bir iaşe gemisi batırdı

Londra, 29 (A.A.) — İngiliz hava nezaretinin tebliği:

Dün gece düşmanın İngiltere üzerine deki hava faliyeti evvelki gecelerden daha fazla olmuştur.

Bilhassa şimalî garbi sahilinde garb ve cenubu şarkide birbirinden uzak noktalara bombalar atılmıştır. Bazı hasarlar olmuştur. İnsanca da zayıt vardır. Cenubu şarkide bir yerde bir miktar halk evsiz kalmıştır.

En az bir düşman tayyaresi düşürülmüştür.

BİR GEMİ BOMBALANDI

Londra, 29 (A.A.) — Hava Nezaretinin tebliği:

Sahil müdafaa teşkilâtına mensup bir İngiliz tayyaresi dün sabah Brest a - zı civarında kime içinde giden takriben 5000 tonluk bir düşman iaşe gemisine taarruz etmiştir. Bombalarla tam isabetler kaydedilmiştir. Tayyare ayrıldığı zaman bu iaşe gemisini fevkalâde yana yatmış olarak bırakmıştır.

FRANSIZ SAHİLİNE AKIN

Londra, 29 (A.A.) — Haber alını - ğına göre dün akşam İngiliz av tayyare - lerinden mürekkep bir teşekkül Pas - de - calais ve Fransız sahiline seri bir taarruz yapmıştır. Bu taarruz esasında İngiliz tayyareleri düşman tayyarelerine rastlamışlardır. Bu düşman tayyare - lerinden biri düşürülmüştür. İngiliz tayyarelerinden hiçbir zayıta uğramamıştır.

Bir Alman kargosu yakalandı

Londra, 29 (A.A.) — Amirallik da - resesi bir İngiliz harp gemisinin 3290 ton - hacminde ve Lech adındaki Alman Kar - gosunu yakalamış olduğunu bildirmek - tedir. Lech, cenubi Amerika limanları - nın birinden ayrılmış olup işgal altın - daki Fransa limanlarından birine git - mekte idi.

Harp başındanberi batan mihver vapurları

Londra, 29 (A.A.) — Resmi mahfil - lerde öğrenildiğine göre, harbin bidaye - tinden Mayıs ortasına kadar 2.873.000 tona balık olan 561 Alman ve İtalyan vapuru batırılmış, zaptedilmiş veya in - har etmiştir. Bu yekûn 1.773.000 ton - luk 346 Alman vapuru itiva etmekte - dir.

Diğer memleketlere ait olup da Al - manya hesabına seyrüsefer eden 67.000 tonluk 38 vapur muhtelif suretlerle ba - tırılmış veya zaptedilmiştir.

Hâla düşman vapuru batırılmasına devam edilmekte bulunması düşmanın İngiliz ablukasını yarmak teşebbüsüne devam ettiğini göstermektedir.

Patia muavin kru - vazörü battı

Londra, 29 (A.A.) — Patia muavin - ruvazörünün Alman tayyarelerinin yap - tığı bir hücum neticesinde batmış bi - lirilmektedir. Patia batmadan evvel bu tayyarelerden birini düşürmüştür.

Beden terbiyesi direktörlüğünün açtığı dava

Ahmet Emin yazılarının hakaret mahiyetinde olmadığını söyledi

Ankara 29 (İkdam muhabirin - den) — Geredede açılan kayak kursu hakkında Vatan gazetesini ile Stad mecmuasında yazdığı tenkid mahiyetindeki yazılardan dolayı Beden Terbiyesi Genel Direktör - lüğü Umumi Kâtibi Cemal Gök - dağ, teşkilâtlandırma dairesi Şefi Celâl Dincer, teftiş şefi İhya Ateş tarafından muharrir Kemal Onan, Vatan gazetesini sahibi Ahmed Emin ve Stad mecmuası sahibi Osman Münir hakkında açılan hakaret da - vasına Ankarada devam edilmiş - tir.

Ahmed Emin Yalman bu celsede yazılarının hakaret değil tenkid ma - hiyetinde olduğunu, teşkilât bu - günkü idare tarzile yürütmesinin imkânsızlığı karşısında memleket sporunun kurtulma yoluna girme - si için tenkidin bir vazife oldu - ğunu söylemiş, Kemal Onan da Beden terbiyesi erkânının başta General olmak üzere futbol oyna - malarının, aralarında güçes müsa - bakası yapmalarının haklı bir su - rette tenkid olduğunu, hiç bir suretle hakaret kasidile hareket e - dilmediğini ve yazılarının olmuş vak'aları nakil ve hikâyeden iba - ret olduğunu ileri sürerek hâdise - leri etrafı ile izah etmiştir.

Mahkeme, bu iş bir ihtisas me - selesi olduğundan yazılarının tetkiki için bir ehli hibre tayinine karar vererek duruşmayı Haziranın o - nuna talik etmiştir.

Küçük haberler

* Vashington: Mebusan Meclisi Maliye t'ali komitesi, ordu için 13.000 tayyare nin tedariki masrafi olarak Roosevelt'in istediği iki milyar 790 milyon dolarlık tahsisatı kabul etmiştir.

* Vashington: Hükûmet Amerika'da şimdiki kadar yapılan vapurların en büyük olan «America»yı satın almak ü - cederdir Bu vapur geçen temmuzda hi - zmete girmiştir.

* Londra: Fransız sahilinde bulunan uzatın menzilli Alman topları gece ya - rısından sonuna Manş üzerinden ateş açmışlardır. Muntazam füsulârla kusa bir müddet için Solvolar atılmıştır. Al - manların Boulogne civarında bulunan bir bataryayı kullandıkları sanılıyor.

* Bombay: Bombay'ın muhtelif yerle - rinde vukua gelen münferid taarruzlar müstesna olmak üzere vaziyet normal - leştirmiştir.

* Wellington: Maliye Nazırı Nash, harbe rağmen yeni Zelanda'nın 1.726 bin liralık varidatı fazlası gösteren bir mail sene kaydetmiş olduğunu beyan etmiştir.

* Sofya: Kral Boris, beraberinde bir kaç kişi olduğu halde babasının isim gününü hususî surette te'şid etmek ü - zere ecnebi bir memlekette gitmiştir.

(A.A.)

— İyi amma ortada bir masu - mun mukadderatı var!

— Ben de senin gibi söyledim. Benimle aynı fikirde olmadıkları - nı nezaketle bildirdiler. Onlara göre sen haklı bile olsan, yani bulunan yüzük aktrise ait olsa bile bu sadece Laumier'nin şerikleri olduğunu gösterir...

— Bu takdirde?

— Bu takdirde çalınan yüzüğü bilerek sakıyanları meydana ci - karmak için tahkikat yapılması lâzım gelip gelmediği meselesi tetkik edilecek... Laumier'ye gal - line, lehinde yeni bir delil bu - lunmadığı için davanın yeniden tetkiki varit görülmüyor...

Janine hiddetle omuzlarını silk - ti. Paller gülerleke devam etti: — Mahkûmun aleyhinde böyle kuvvetli bir delil var ki bunu hâkimlerin zihninden silmek he - men hemen imkânsızdır: Aktri - sin evindeki ayak izleri...

— Bunu izah etti ya?

— Hiçbir şeyi izah edemedi. İşin içinden sıyrılmıya uğraştı. İşte o kadar...

Paller genç kıza sempati ile baktı. Sonra dedi ki:

— Kızım, karilerim yazıları - nı âlâka ile takip etti. Bu bakı - m - dan takdire lâyıksın... Fakat sa - na tavsiye ederim, bundan sonra çok dikkat et... Çünkü doğrusu - nu istersen ben şahsan Laumier - nin masumiyetine kani değilim.

— O halde bana tavsiyeniz ne - dir?... Bu işi yarıda mı bırak - yım?

— Kat'iyen... Ben sadece tah - kikatı bir kadın sıfatı ile değil, bir gazeteci sıfatı ile devam et - meni istiyorum.

Genç kız sert bir tonla: — Hülâsa?..

BUGÜN SİYASİ VAZİYET

Ruzveltin nutku ve nasıl karşılandı

Amerika Cümhurreisi Ruzveltin nutku dünya efkârı umumiyesini âlâkalandıran en mühim mevzu ol - makta devam ediyor. Bütün dünya matbuatı bu nutku tahlil ile meşgul bulunmaktadır.

İngiliz gazeteleri umumiyetle nutku tasvip etmektedir. Bununla beraber bunlar arasında Amerika - nın daha fazla ileri bir vaziyet al - masını bekleyenlerin de bulunduğu anlaşılıyor. Bunlar evvelâ Ruzvel - tin bitaraflık kanununun ilgasına taraftar olacağını söyleyeceğini, bunu yapmadığı takdirde İngile - tereye silâh ve cephaneye nakliyatını Amerikan harp gemileri ile himaye edeceğini bildirmesini bekliyorlar - dı. Fakat Ruzvelt bunun ikisini de yapmamış, fakat denizlerin serbes - tisini temin için bu kanunların ilga - sına lüzum olmadığını söylemiştir. Ruzveltin denizlerin serbestisi ü - zerinde ısrarla durması İngilizleri pek memnun etmiştir. İngiliz ga - zetelerine göre Ruzvelt seykedilen silâh ve mühimmatın ziyaa uğra - madan İngiltereye teslimini üstüne almıştır. Fakat bunu nasıl yapaca - ğını söylememiştir. Bu hususta ga - zetecilerin sorduğu bir suale de şu cevabı vermiştir:

«Bunu Hitler de öğrenmek ist - er. Fakat söylemeyeceğim!»

Nutkun Almanyadaki aksine ge - lince, yarı resmî bir Alman kayna - ğına göre, bu nutkun şimdî Ruz - veltin harpten evvel ve sonra söy - lediği nutuklardan fazla değildir ve bunların benzerinden ibarettir; yeni bir vaziyet ihdas etmiş de - ğildir. Garp yarım küresinin Alman - ya yüzünden maruz bulunduğu tehlikelere dair sözlerin Berlin e - sassız şeyler olduğuna kanidir.

Japonya nutkun mutedil oldu - ğu mütaleasındadır. Japonlara gö - re bu itidal Amerika halkının har - be karışmamak arzusundan doğ - maktadır.

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

Ruzveltin yeni beyanatu

(Baş tarafı 1 inci sayftada)

suz fevkalâde millî ahval» vaziyet - inin ilânını fiili kılmak için hâlen emirnameler neşretmeği derişip ey - lemediğini de söylemiştir. Ruzvelt, bu gibi emirnameler çıkarmadan fevkalâde ahval ilânının kendisine verdiği salâhiyetlere dayanarak ha - rekette bulunamayacağını tasrih ey - lemiştir.

Reis, gemi kafilelerini himaye meselesi ile âlâkadar nokta naza - rını bildirmemiş, fakat denizlerin hürriyetinin bitaraflık kanunu ile telif edilebilir bir tarzda muhafaza olunabileceği fikrinde olduğunu beyan etmiştir.

Reis, harici siyaset hakkında sorulan müteaddid suallere cevap vermekten kaçınmış ve bunların Hitlerin elde etmek arzusunda bu - lundugu malûmatı teşkil eylediğini kaydeylemiştir.

Bazı suallere doğrudan doğruya cevap vermekten kaçınmış olan Ruzvelt, Hitlerin bilmek istediği şeylerden bir tanesini filo karakol gemilerinin ticareti himaye için yeni tedbirler ittihaz eylemek em - rini almadıkları teşkil ettiğ - i, Hitleri âlâkadar eden diğer me - selenin de İngilterenin ne kadar tonilatosu kaldığını bilmek oldu - ğunu söylemiştir.

NUTUKTAN SONRA YAPILAN GÖRÜŞMELER

Vashington 29 (A.A.) — (Röyter)

Reisicümhurun radyo ile neşre - dilmiş nutkunu iradetesinden evvel müşâvürlüyleh ile bir kaç sa - at görüşmüş olan yüksek idare er - kânından bir kaç zat, resmî Ame - rikan mahfillerde Japonyanın Mîh - vere ihtihakının yakında kıymeti - ni kaybedeceği zannının gitgide kuvvet bulmakta olduğunu söyle - mişlerdir. Aynı zevat, bu sözlerini teyiden Reisicümhurun büyük Ok - yanus meselelerinden bahsetme - miş olması keyfiyetini ileri sür - mektedirler.

WILKİ RUZVELTLE BERABER

Ruzveltin nutkunu mevzuubahs eden Wilki demiştir ki:

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - mek salâhiyetini almış bulunur - yor.»

«Reisicümhurun büyük mesajı bütün dünyayı müteahhas etmiş - tir. Amerikan hilyalarını hak - kate inkilâp ettirmek için yegâne çare olan memleketi tek bir gay - ret, tek bir azim içinde birleştir - me

Dün Millî Müdafaa Bütçesi Müüakere ve Kabul Edildi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Millî Müdafaa Vekili Saffet A. rikan bu mütaalelara karşı demiştir ki:

«Ordudan henüz ayrılmış olan ve en mühim bir kumanda mevkiinde bulunan, elyevm mebus'lar arkadaşımın ordu hakkındaki henüz eksikmiyen yüksek alakası - na teşekkürle söze başlayacağım.

Millî Müdafaa bütçemizin, elde mevcut kitapta 80 milyon oldu - gundan bahis buyurdular. Maliye Vekili arkadaşımın esas itibarile büt çeyi huzuru âlinize takdim eder - ken Millî Müdafaa bütçesine her memleketle olduğu gibi bir elastikiyet vermek ve bunu ahvalin istila - zımla ettiği şartlar altında idame ettirmek için verilecek münzam tahsisat olduğuna esasen bahis bu yurdular. Binaenaleyh Millî Mü - defaa bütçesi elde bulunan rakam - ları 70.80 milyon degildir. Bu - nun daha fevkindedir. Fevkalade tahsisat peyderpey huzuru âlinize geldikçe bu rakamın kaçta kaç ol - lacakmış geçen sene lütfen kabul buyurmuş olduğunuz rakamlarla da görmüş olacağız.

Geçen sene Millî Müdafaa büt - çesinin yüksek meclisin tasvibine ictiran eden tahsisatla bütün hiz - metleri tamamen ifa edilmiştir. Ve yüksek meclisin bundan sonra da bu ihtiyaçları gözönüne alarak kabul buyuracağı tahsisatla ordun - nun bütün hizmetlerinin ifa edi - leceğine bizim kanaatiniz vardır. —Şüphe yok sesleri—

ORDUNUN TEŞKİLATI

Sayın General ordudaki teşkilat - ın bugünkü harp icaplarına uyup uymadığı hakkında bir sual sor - dular, kendileri de yakında ayrıl - dıkları için bilirler ki, ordu teşki - lâtımlı imkânların bütün âzâmisini elde etmek üzere alınan ter - batla bu istikamete doğru yürü - tilmektedir. Bunun teferriatı hak - kında benden sual sormayacakla - rının kuvvetle ümid ve tahmin ederim. Yalnız şunu tekrar temin e - derim ki teşkilatı hedef ve istika - meti tipki kendi arzular ve kendi istekleri dahilindedir. —Bravo ses - leri— Memlekette bu teşkilatı vü - cde getirmek için motor fabrika - sı veya buna muadil bir takım fab - rikalar kurulması hususunda te - menniyyatta bulunulur. Demin de arzettiğim gibi ahvali hazırda ki şartlar bize ne gibi imkânlar temin ediyorsa bu imkânların âzâmi istifa - de etmek yolunda ve kararın dayız.

MAAŞAT MESELESİ

Maaşatta bir noksanlık görüldü - ğünü ifade buyurdular.

Arkadaşlar demin de arzettiğim gibi bu ordudan doğruya Millî Müdafaa'nın her sene mutad olan bütçesidir. Lütfedeceğiniz fevka - lade tahsisattan bu faslin ihtiyacı olan rakamları buna ilâve etmek suretile maas faslını da itame ede - ceğiz. Bu, böyle olduğu gibi har - cırahı faslını da aynı suretle itma - ma çalışacağız.

Bir nokta hakkında muhterem generalden ricada bulunacağım. Kendileri yedek subayların maas - larındaki tefavüte temas buyur - dular. Bazıları yüksek maas alı - yor, aynı rütbede bulunan bazıla - rı da kendi rütbe maaşlarını alı - yorlarmış. —Mevzuat öyle sesle - ri— elde bulunan mevzuat bu se - kilde maas vermedi icap ettirmek - tedir.

MANEVR TAHSİSATI

Manevra tahsisatına gelince: Ma - nevra tahsisatı mutad olarak her seneki gibi bütçeye vaz'edilmiştir. Temenni ederiz ki ahval bu ma - nevrayı yapmak fırsatını versin, maahaza ordunun bugün aldığı va - ziyet esas itibarile bu manevrayı kendi kendine yaptırılmaktadır.

Ordunun tekâmülü için şimdiye kadar yüksek Meclisin lütfen izhar ettiği büyük itimadın ve kabul et - tiği tahsisatın tamamen mahalline sarf olunacağını söz olarak söy - liyerek sayın Generale teşekkür - lerimi tekrar arz ederim. (Alkışlar)

ORDUYA ŞÜKRAN

Millî Müdafaa Vekilinin bu be - yanatını takben riyaset makamı millî müdafaa bütçesi münasebeti - le verilmiş iki taktir olduğunu bil - dirmiş ve aşağıdaki taktir okun - muştur:

Yüksek Reisliğe

Türk istiklâlini ve Türk vatanı - nın muhafaza ve müdafaa em - rinde Cümhuriyet ordumun aza -

met ve metanetine ve kudret ve kuvvetine Türkiye Büyük Millet Meclisinin emniyet ve itimadının ve selâm ve muhabbetinin bu vesile ile de kendilerine arz ve iblağ edilmesini teklif ederiz.

Diyanbakır

Gl. Kâzım Sevüktekin

Samsun

Amiral Fahri Engin

Yüksek Reisliğe

Millî müdafaa bütçesinin kabul edildiği şu anda: Bütün tarihi baş - tanbaşa hamasetle dolu olan.

Millî istiklâli, millî yurdu kur - tarmak ve korumak mevzuu bahso - lunca, son istiklâl Savaşımızda ol - duğu gibi dünyanın bütün ateşleri başına yağarken bile, hiçbir de - ğetten yılmadan, o ateşin bağırma saldırmasını ve dünyanın yenil - mez sandığı düşmanlarını yenme - sini bilen.

Bu suretle, Cümhuriyet devleti - nin yüksek bünyesinin sarsılmaz temeli olan, ve her türlü tecavüz ihtimaline karşı, millî istiklâlin, millî inkılâbın ve millî vatanın müdafasına her zamandan ziyade hazır bulunan.

Bu derin ve yüksek vasfı ile, engin bağrından çıktığı, büyük Türk milletinin kalbinde sarsıl - maz bir güven, her türlü siyasi mülâhazaların üstünde, el sürül -

mez, kutsi bir saygı ve minnet ye - ri almış olan yigit Cümhuriyet or - dusuna Türkiye Büyük Millet Mec - lisinin sonsuz saygılarının bir ke - re daha sunulmasını arz ve teklif eylerim.

M. F. (Elâzığ), Odr. Zihni Ül - gen (Bolu), Ali Rıza Esen (Cöruh) Hamdi Yalman (Ordu), Zeki Soy - demir (Erzurum), Dr. Sadi Konuk (Bursa), Şükrü Ali Ögel (İstan - bul), Ş. Erdoğan (Gümüşane), Na - fi Kansu (Giresun), F. Silay (Kon - ya), İ. Sabuncu (Giresun), H. Re - şit Tankut (Maraş), Sırrı Day (Trabzon).

Bu taktirlerin Meclisin sürekli ve heyecanlı tezahüratı ve alkışları ile kabulü üzerine Millî Müdafaa Vekili ayyet Arkan kürsüye gele - rek şu beyanatta bulunmuştur:

Arkadaşlarımın Cümhuriyet or - dusu hakkında gösterdikleri yük - sek iltifat ve itimada ordu namına bilhassa arzı teşekkür ederim. Cümhuriyet ordusu, vatanın mü - defaası için, göstermiş olduğunuz yüksek itimat ve iltifata lâyık bir surette yapacaktır. Buna itimat buyurmanızı bilhassa temenni ederim. (Bravo sesleri, sürekli alkış - lar)

Millî Müdafaa bütçesi aynen ka - bul edildi.

Muğla zelzelesi

Muğlaya bağlı birçok köyde halk evlerinde oturamıyor

Muğla, 29 (A.A.) — 27 Mayıs öğ - leden 28 Mayıs öğleye kadar dört defa şiddetli bir yer sarsıntısı ol - muştur. Merkezden Akçaova köyün - de, zelzele neticesinde bütün evler oturulmayacak derecede hasara uğramıştır.

Son 24 saat zarfında da üç defa

şiddetli zelzele olmuştur. Muğlaya bağlı Bayır köyünün evleri, geceki yer sarsıntısında kâmilan yıkılmış - tir.

Gerek Muğlada, gerek Muğlaya bağlı birçok köyde halk evlerinde oturamaktadır.

Vergi zamları

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

ve keçi resminin 60 kuruşa çıkarıl - maktâ olmasına itiraz ederek bu zammin 50 kuruşa indirilmesi ve on kurşunun müskirat resimleri - ne ilâvesini istemiş ve bu maksat - la bir de taktir vermiştir. Diğer bir kısım hatipler de bu noktâ nazara iştirak etmişlerdir.

VERGİ ZAMLARI KABUL EDİLDİ

Bütçe Encümeni mazbata muhar - riri Hüsnü Kitapoğlu, Encümen Reisi İsmet Eker, Gümrük ve İhbarlar Vekili Raif Karadeniz ve Maliye Vekili Fuat Ağıralı verdikleri izah - atla bu zamların, yapılmasındaki zarureti ve lüzumu izah etmiş - ler ve teklifin olduğu gibi kabu - lünü istemişlerdir. Meclis verilen taktirleri red ile vergi zamlarına akit kanun lâihasını olduğu gibi kabul etmiştir.

Bundan sonra 1941 yılı varidat bütçesi kabul ve Muvazenei Umumiye Kanununun müzakeresi iki - mal edilerek rey'e konmuş ve 356 mevcudun ittifaikle kabul edilmiş - tir.

BAŞVEKİLİN BEYANATI

Bütçenin tasvibi üzerine Başve - kil Dr. Refik Saydam kürsüye ge - lerek aşağıdaki beyanatta bulun - muştur:

Arkadaşlar: Türkiye Cümhuriyetinin büyük mazhariyetlerinden biri de dünya - nın bugünkü vaziyeti içerisinde Meclisin burada toplanıp vatanı mahfuz ve kendisi sakin bir halde bu senenin bütçesine rey vermesi ve onu selâmetle tatbik için hükü - metine direktif vermesidir. (Al - kışlar)

Rasih Kaplan (Antalya) — Allah daim etsin.

Arkadaşlar,

Bütçeyi tetkik buyurduğunuz esnada sayın arkadaşlarım derme - yan buyurdular ki mütaalelara ve tenkitler hükümetimiz için çok kıymetlidir ve kendisine yol gös - terecek mahyettir. Vekil arka - daşlarımız burada ellerinden geldi - ği kadar, çalıştıklarını, bildiklerini size arz ettirler. Lütfen kabul bu - yurdunuz ve bütçeyi tasdik buyur - dunuz. Temennimiz şudur ki, eline

memleketin idare vazifesini tevdi ettiğiniz hükümet inşallah bu sene zarfında da bütçeyi iyi tatbik eder ve iyi neticelerle huzuruza gelir. (İnşallah sesleri) Hepinize teşekkür ederim. (Şiddetli alkışlar).

Meclis bugün saat 14 de toplan - rak müzakereye devam edecektir.

Günün tenkitleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

uğraşan İngiltere de, bütün hü - sniyyet ve isteklerine rağmen, kendisinden yardım bekliyen milletlere tam yardımda bulun - madı. Yarın, belki de çok yakın bir istikbalde Amerika da canile uğraşmak mevkiine düşünce - ortada kendisi için bir tehlike yok iken uzayıp giden yardım hikâyesi - tehlike karşısında bir efsane olmayacak mıdır?..

İspanya ile Portekiz'in işgal e - dilebileceğinden, Şimali ve Ce - nubi Amerikan tehdit altında bulunduğundan bahseden Bay Roosevelt:

— Hitler Cenubi Amerika mil - letlerini, şimdi Balkan milletle - rine yaptığı muameleye tâbi tu - tacaktır; Birleşik Amerika ile Kanada'yı boğmaya çalışacaktır. Dedikten ve ordu kuvvetlerini askeri ve sevküleceği mevkiler - de taarruzu defnetmek için tah - şit ettiklerini söyledikten sonra: Amerika demokrasisinde verdiği yardım sözünü tutacaktır diyor ki, bir taarruza uğradıktan son - ra bu sözün tutulacağına inan - mak daha da güçleşiyor.

Eğer bugün Amerika: «De - mokrasiye verdiğimiz yardım sözü tutulmuştur» diyebilseydi, herhalde Almanyanın Birleşik Amerika ile Kanadayı boğmaya çalışacağından bahsetmek lüzu - munu duymazdı. İş Cenubi A - merikanın Balkanların tâbi tu - tulmaları raddesine geldi ise, A - merika da iki el bir baş içindir dünyasına girecek demektir.

Edenin nutku

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

hareket yapmıştır. Ruzveltin nut - kunun esasını, hür milletlerin mil - li mevcudiyetlerinin en nihayet denizlerin serbestisine bağlı bul - duğu beyanatı teşkil etmiştir. Bu, aynı kuvvetle Britanya İmparator - luğu için de doğrudur. Ruzveltin bu nutku, dünya tarihinde bir me - hale teşkil eden bir hâdisedir ve reis, sözleri ile, dünyanın en kud - retli milletinin kat'î azmine tercü - man olmuştur.

IRAK MESELESİ

Eden, Irak hakkında demiştir ki:

Kral naibinin bir kaç gün evvel Irakı avdetindenberi, sayılmış ve recede sadakat mesajları almış ve bütün memleketin müzaheretini elde etmiştir. Raşid Alinin bir çok taraftarları şimdi firar etmiştir. Irakı, pek yakında diktatörlükten ve taraftarlarından kurtaracağımı zı ümid etmekteyim. Irakın istik - lâlne karşı hiç bir fena niyetimiz yoktur.

SURİYENİN İSTİKLÂLİ

Eden, Suriyenin istiklâl emel - lerine karşı İngilterenin duyduğu büyük sempatiyi bir kere daha te - yid etmiş ve demiştir ki:

Bir çok Arab mütefekkirleri, A - rap milletleri için, şimdikinden da ha yüksek derecede bir vahdet ar - zu ediyorlar. Bu mütefekkirler, bu birliği vücade getirmeye gayret ederken İngiliz müzaheretini ümid etmemektedirler. Dostlarımızdan ge - lecek böyle bir hitap, cevapsız kal - mamalıdır.

YENİ KURULACAK AVRUPA

Eden, Avrupanın istikbalinden ve manevi ve maddi yeniden tanz - minden bahsetmiş ve şunları söy - lemiştir:

Hiç kimse, eski dünyanın teşev - vüişine dönmek niyetinde oluğu - muzu düşünmemelidir. Sulh avdet edince, harp zamanının malî tes - viye suretlerinde gevşetmeler ya - pacakız ve bu gevşetmeler, enter - nasyonal ticaretin mümkün en ge - niş temelleri üzerinde yeniden doğ - ması imkânını verecektir. Esaslı bazı vasfı eşya ve hizmetler müba - delesi olacak enternasyonal müba - deleler sisteminin inkişafını gör - mek ümidindeyiz.

Kurtarılacak memleketler ve bel - ki diğerleri de, bidayette, bu mem - leketlerin intikal devresini geçir - melerini mümkün kılmak için, kay - nakların müşterek bir vaziyete kon - masına ihtiyaçları olacaktır.

Sosyal emniyet, harpten sonra dahilî ve haricî siyasetimizin ilk hedefini tes - kil etmelidir.

Mütarekeden sonraki devrede bütün Avrupa'da kılığın, para kargaşalıkları - nın ve el emeğinin, piyasalarda ve fi - atlarda geniş tahavvüllerin önüne ge - çekmek için, diğerlerle birlikte çalışmak arzusundayız. Almanya, kendi rolünü oynamalıdır, fakat Almanyanın şimdi - ye kadar Avrupanın tanınmış bulundu - ğu efendilerin en fenası olduğunu hiç bir zaman unutmayalım. Siyasi ve askeri sulh şartlarını, Almanyanın fe - na hareketlerinin tekrarlama manî ol - mağı istidat edecektir. Sonun ne za - rıran geleceğini kimse tahmin edemez. Fakat hemen hemen ikazsız olarak bir - denbire kırılmak, Alman maktanzması gibi sert maktanzmanın mahiyetli ikti - zasındandır.

Avrupanın yeniden tanziminden bah - sedilirken, buradaki hal suretinin başka yerlerde, meselâ işareti kiki - gaşlar üzerinde tesir ıcar edeceği ve bu inkişafından müteessir olacağı keyfi - yeti unutulmamalıdır.

Eden sözlerini şöyle bitirmiştir: Yengâne hedeflerimizi, heyeti umu - miyesi ile kutada devamlı bir hal sureti ve dahilî sulh teşkil etmeyecektir.

İngiliz - İspanyol münasebeleri

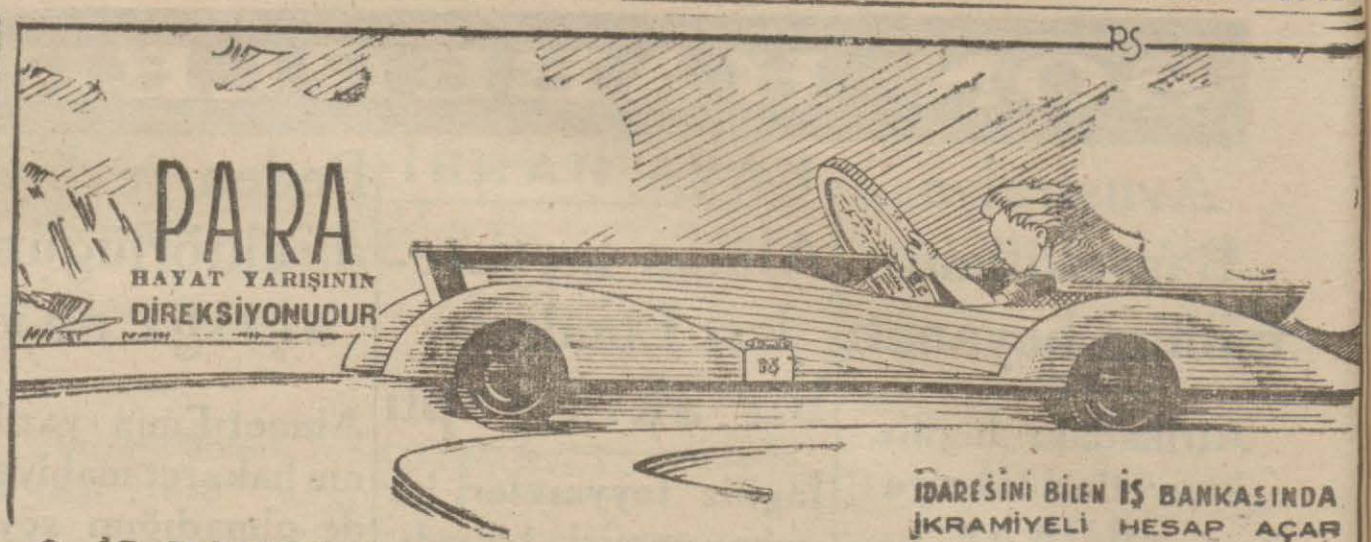
Madrid, 29 (A.A.) — Reuter:

Hariye Nezaretinin sözcüsü dün İngiliz - İspanyol münasebetlerini gaza - tecilerle görüşmüştür.

Hariye Nezaretinin sözcüsü, İngiliz gazetelerinin İspanyayı ve diğer mem - leketleri «yarı düşman» olarak tasvir ettikleri hususuna nazarı dikkati çe - çekmiştir ki:

İspanya hukukî vaziyetini bir daha teyid etmek mecburiyetindedir. Bu vaziyet hiç bir surette müvassat bir va - ziyet olamaz. İspanya tarihi mazisini ve içinde meselelerini müdrikliktir. Bu meseleler içinde manevi siyasi sadakat da vardır. İspanya hiç ibrakit kimse - ye yarı güven ve duygu birlikleriyle bağ - lı bulunduklarına karşı asırların tecrü - besini İspanyaya yarı dostlukların ne de - mek olduğunu öğretmiştir.

İspanya hariye nezaretinin sözcüsü Portekizle aktolunan son anlaşmaların münhasıran İspanya ve Portekizî alâka - dar ettiğini söylemiştir.

İDARESİNİ BİLEN İŞ BANKASINDA İKRAMİYELİ HESAP AÇAR

1. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları

1941 İkramiye plânı

KEŞİDELER : 4 Subat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İnkiteğin tarihlerinde yapılır.

1941 İkramiyeleri

1 adet 2000 Lirahk	= 2000.— Lira
3 " 1000 "	= 3000. "
2 " 750 "	= 1500. "
4 " 500 "	= 2000. "
8 " 250 "	= 2000. "
35 " 100 "	= 3500. "
80 " 50 "	= 4000. "
300 " 20 "	= 6000. "

Zührevi ve cilt hastalıkları

Dr. Hayri Ömer

Öğleden sonra Beyoğlu afa - camil karşısında Hasanbey Apt. No. 33 Telefon: 43586

Üsküdar Asliye Hukuk Hâkimliğine: 941/1009

Çengelköyünde Bekâderesi Çakait - pe yokuşunda 2/1 numaralı hanede otu - ran Hatice Özeltan tarafından kocası ayni yerde sakin Mehmet İrfan aleyhi - ne açılan boşanma davasının gıyabında yapılan tahkikat ve muhkemesi sonun - da mahkemenin sadır olan 24/5/941 tarihli hüküm müddealehyin ikameğâ - kının meclihüyeti hasebile teblig edile - mediğinden hükümden haberdar olma - sı için gazete ile de ilâma karar veril - miş olduğundan keyfiyet gazete ile de ilân olunur. (5291)

BORSA

İSTANBUL BORSASI 29/5/941 FİATİ

1 Sterlin	5.24
100 Dolar	130.—
100 İsv. Fr.	30.2025
100 Drahmi	0.9975
100 Peçeta	12.9375
100 Yen	31.1375
100 İsv. Kr.	30.745

ESHAM VE TAVLAT

Sivas - Erzurum 2 ilâ 7 19.82

Millî tehlike hali

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

tiği ve dünyada büyük akisler u - yandıran bir nutkunda aynen şö - le diyor:

«Ağır ve acı bir hakikattir ki A - merika harbe hazır değildir. Millî müdafaaımızı hazırlamak için pek yavaş hareket ettik. Ancak on ay sonradır ki sanayimiz hem bize, hem İngilizlere yetebilecek kadar istihsalde bulunabilecektir. Donan - mamız birinci derecede olmakla beraber tayyareciliğimiz gayriak - fidir. Binaenaleyh bir harbe girer - sek üzerine düşecek ezici vazifeyi karşılayacak bir mevkide değildir. Maamafih İngilizlere yardıma de - vam etmeliyiz. Amerika bizzat harbe iştirak ederse bu muavenet de zorlaşacaktır. Çünkü imal edi - len mühimmatın mühim bir kısmı Amerika ordusuna tahsis edilmek icap edecektir.

Mister Hoover'ın yanında meşhur tayyareci Lindberg de harbe iştir - ak aleyhtarlar ve bu yüzden or - du ile alakası kesilmiş bulunmak - tadır. General Vood ve Şikago Ü - niversitesi rektörü Mister Hut - chires müdahale aleyhtarlığının mümessilleridirler. Bu son zat ayrı - ca dahilî mesail bahsinden Mister Ruzveltin hararetti bir taraftarı - dır. Ayrıca mümessiller ve âyan meclisinde de Avrupa işlerine kar - ışıkmak istemiyen nadir de ğildir. Hatta «Amerika her şeyin üs - tünde» isminde bir cemiyet ve te - şekkîl sırf infirattırlık propagan - dası yapmakla meşgul birçok cem - iyetin başında gelmektedir.

(Amerikalı analar komitesi) na - mı altındaki kadın bir teşekkül de çok faaldır.

Komünistler ve sol cenaha men - sup gençlik teşkilâtı da boğuşmaya karışılmasına taraftar değildir. Ü - niversite gençliği durum için sarlı bir tavır takınmamış ve münaka - şanın dışında kalmıştır. Lehte ve - ya aleyhte hissiyatını izhar etmiş bulunmamaktadır. Ademi müda - hale taraftarı gazeteler arasında

D. Demir Yolları İşletme U. M. İlânları

Trakya hattı ile Mudanya - Bursa ve Samsun - sahil hatlarından gayri bütün bebede 1 Haziran 1941 tarihinden itibaren yeni tarifelerin tatbikine başlanacağı,

Bu tarifelere göre yolcu münasebetlerini ve yolcu trenlerini hareket zamanlarını gösterir cetvellerin istasyonların beklerine salonlarına asılmış ve küçük cep tarifelerinin gişelerde satılığa çıkarılmış bulunduğuy sayın halka ilân olunur. (4109)

Muhammen bedeli (1600) lira olan 2000 adet kalopili kavanozu (9/6/941) Pazartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki ko - misyon tarafından kapalı zarf usulile tın alınacaktır. Bu işe grmek isteyenlerin (120) ilâlık muvakkat teminat kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14) on dörtde kadar komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır. Bu işe ait şartnamlar komisyon ian parasız olarak dağıtılmaktadır. (3945)

İngiliz tayyareleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

İltica eylemiş bulunuyordu ve eğer Ra - belais'ye sabet vaki olmuş ise buna se - bepe, düşman gemilerine Tunus suların - da ve limanlarında harekâtta bulun - mak ve Tunus limanlarında iltica etmek müsaadesini veren Fransız makamlar - na aittir. Londrada şu cihet bildiril - mektedir ki İngilterenin Fransayı bi - taraf devlet haklarından istifadeye se - lahıyyetler olarak tanımayacağından Vichy hükümeti evvelce haberdar edil - miş bulunuyordu ve Tunus suları hak - kında Vichy'ye hususî bir ihtâr da ya - pılmıştı.

Hood'dan yalnız üç kişi kurtarıldı

Londra, 29 (A.A.) — Londrada zannedildiğine göre Hood'dan yal - nız üç kişi kurtulabilmiştir. Bun - ları biri subay ikisi tayfadır.

Muharebe kruvazörü o kadar âni bir surette berhava olmuştur ki infilâk anında derhal ölmemiş ol - lanları kurtarmak için hiçbir ümit kalmamıştır. Hood'un normal mü - rettebatı 1341 kişi idi.

Berlin elçiliğimizde - ki kabul resmi

Berlin 29 (A.A.) — Türkiye Bâ - yık Elçisi B. Gerede ve Refikası, dün akşam parlak bir kabul resmi terip etmiştir. Bu kabul resminde Alman şahsiyetleri ile kordiploma - tik hazır bulunmuştur.

Fransızlar

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

mıntaka almışlardır; iki tarafın prensip itibarile bir anlaşmaya vardıkları zamedilmektedir. Bu anlaşma mucibince İspanyanın Dued Sebu ırmağına kadar uzan - nın bütün araziyi alacağı bildiril -iyor. Fransızlar Lyautey ile Fas sehnini muhafaza edeceklerdir. Yalnız İspanyolların Fas sehnini de istemeleri ve Fransızların bu şehri terk etmek arzusunda olma - maları müşkülâtı mucip olmuştur.

Dr. Şükrü Mehmet

Gureba hastanesi cild ve zühre - yi hastalıkları sabık hekimî, pazar - tesî, çarşamba ve Cuma günleri 2 den 5 e kadar, Beyoğlu İstiklâl caddesi, No. 99, Tel: 40916

BİR ALMANA MUKABİL 10 İNGİLİZ

Berlin 29 (A.A.) — Askerî mah - fillerde, İngilizlerin Alman para - şütçülerine harp kanunlarına mu - halif harekette bulunmuş olduk - ları bildirilmektedir. Esir alınan paraşütçüler, karınlarına bomba bağlanmış suretile öldürülmüş - tür. Bu sebeple, mukabele bilmi - sile geçilecek ve her Alman için 10 İngiliz esiri kursuna dizilecektir.

DOKTOR Hafız Cemal

LOKMAN HEKİM DAHİLİYE MÜTEHASSISI

Divanyolu 104

Muayene saatleri: 2.5-6. Tel: 22383

Sahibi: E. İZZET, Neşriyat

Direktörü: Cevdet Karabilgin

Basıldığı yer: «Son Telgraf»

Matbaası

Hüseyin Şükrü BABAN